

בוא, סע איתי לליליפוט Oh komm mit mir nach Liliput - היו המילים ללחן גרמני בשנות ה-20 שהבטיח כיף של ביקור ולינה באצבעון. ליליפוט, כפי שבודאי זוכרים, היא ארץ הגמדים, אליה נקלע גוליבר המסכן במסעו הראשון. מסע זה כנראה עמד לעיני דן סממה מהטלוויזיה, בתיאורו את ירדן ואת עמאן בשידורו הראשון, סממה פתח בכך, שהתל"ג הירדני הוא לכל היותר כ-10% מהתל"ג של ישראל, וקטן מזה של הגדה המערבית. זו ארץ קטנטונת ורבת עמון עיר קטנה, נקיה ומצוחצחת. נקודה זו הודגשה ביתר שאת בלחיצות הידיים המרובות בין המלך חוסיין ורבין: קומתו של המלך לעומת רבין, ציינה את העובדות הכלכליות ללא כל צורך בהסבר נוסף; אף התרשמתי שבצילום מסוים "ניסרו" במקצת מרגליו של המלך כדי להשיג אפקט מרבי.

ירדן איננה ליליפוט. גודלה בשטח פי ארבע משטחה של ארץ ישראל (השלמה), וגם אוכלוסייתה לא נופלת מזו של ישראל. אלא שרוב תושביה הם פלשתינאים. עובדה זו הופכת את מאמצי השלום בינינו לבין שכנינו המזרחיים, ירדן והפלשתינאים, למבצע אסטרטגי, שמורכבותו מגמדת את הבעיות הביטחוניות בינינו בעבר. מסה של ציבור פלשתיני, נוירוטי והיסטרי משני גדות הירדן, עלולה להפך למסה קריטית. ירדן מדכאה בכוח הזרוע את הרוב הפלשתיני שלה; אנחנו חותרים לדמוקרטיה ושיתוף כלכלי בשטחים. לשאיפות האלו אין בינתיים הזדקקות בקרב הפלשתינים. אלה רוצים עצמאות ופלשתינ, בלי ירדן ובלי ישראל. איני מקנא במעצבי מדיניות המו"מ. ירדן חוששת מהישגים מדיניים פלשתיניים - אך בלי מו"מ עם הפלשתינים לעולם לא הייתה מוכנה למגעים רשמיים אתנו. או לא?